Выходить у Львовѣ що дня (кромъ недѣль и з. кат. святъ) о 5-ой годинѣ по полудни.

Администрація вôдъ ч. 8 улиця Чарнецкого.

Редакція ул. Франціѣсканьска ч. 10, дверѣ 10

Письма приймають ся лишь франкованй.

Реклямаціи неопечатанй вôльнй вôдъ порта. Рукописи не звертають ся

НАРОДНА ЧАСОПИСЬ

Додатокъ до „Ґазеты Львôвскои“.

Предплата у Львовѣ въ Администраціи „Ґазеты Львôвскои“ и въ ц. к. Староствахъ на провинціи:
на цѣлый рôкъ 2 зр. 40 к.
на пôвъ року . 1 зр. 20 к.
на чверть року . 60 к.
мѣсячно . . . . 20 к.
Поодиноке число 1 кр.

Зъ почтовою пересылкою:
на цѣлый рôкъ 5 зр. 40 к.
на пôвъ року 2 зр. 70 к.
на чверть року 1 зр. 35 к.
мѣсячно . . . . 45 к.
Поодиноке число 3 кр

Ч. 165. | Нинѣ: гр. к. † Бориса; рим. к. Маріѣ Сн. | Завтра: гр. к. † Усп. св. А.; рим. к. Преобр. | Пятниця 24 липня (5 серпня) 1892. | Всходъ сонця 4 г. 42 м.; заходъ 7 г. 28 м. Баром. 759 терм. + 24·0° + 14·7°. | Рôкъ II.

Обѣжникъ ц. к. Намѣстництва въ справѣ холеры.

Ц. к. Президія Намѣстництва выдала до всѣхъ панôвъ Старостôвъ обѣжникъ, де мѣжь иншимъ, сказано такъ: Выконуванє законôвъ, вôдносячихъ ся до недугъ пошестныхъ, належить до правительственныхъ властей, а выданє передъ выбухомъ пошести зарядженъ, що мають на цѣли асанацію громадъ и обшарôвъ дворскихъ, належить майже выключно до властей автономічныхъ. Для-того залежить на тôмъ, щобы тй власти дѣлали въ порозумѣню и мали се на увазѣ, що въ такъ важной справѣ и теперѣшной грôзной хвили не повинно розходити ся о мертву букву закона, о докладнє задержанє компетенціѣ або й о форму, а тôлько о скору и властиву роботу для вôдвороту небезпечности, безъ уваги на всякій надмѣрный формалізмъ.

Тому то ц. к. Намѣстництво поручає вамъ, пане старосто, щобы вы въ найкоротшôй дорозѣ порозумѣли ся зъ тамошнымъ Выдѣломъ повѣтовымъ для спôльного и скорого выконаня асанаціѣ громадъ и обшарôвъ дворскихъ въ тамошнôмъ повѣтѣ; причôмъ звертає увагу на се, що рôвночасно вôднесло ся ц. к. Намѣстництво зъ просьбою до Выдѣлу краєвого, абы вôнъ зволивъ завôзвати повѣтовй власти автономічнй, щобы щиро заняли ся тою справою.

Не накидаючи способу, якъ панъ староста выконає своє завданє, ц. к. Намѣстництво радить лише, що найвôдповѣднѣйше было бы, якъ бы въ кождôмъ повѣтѣ потворили ся мѣшанй комісіи, одна, або пôсля потребы и мѣсцевыхъ вôдносинъ то й больше. Комісія така мала бы складати ся зъ урядника ц. к. Староства и вôдпоручника Выдѣлу повѣтового. Тй комісіи будуть мати таку роботу: взяти собѣ лѣкаря и передовсѣмъ розслѣдити тамъ, де буде треба, разячй хибы санітарнй въ поодинокихъ громадахъ и обшарахъ дворскихъ; а вôдтакъ выдати именемъ начальникôвъ автономічнои и державнои власти повѣтовои спôльнє зарядженє до переведеня асанаціѣ.

Комісіѣ тй мають такожь важне завданє, щобы — не наражаючи спершу громады на нѣякй выдатки — вышукати и забезпечити по змозѣ въ кождôй громадѣ вôдповѣдный льокаль, въ котрôмъ на случай потребы можна першихъ хорыхъ на холеру въ громадѣ сейчасъ вôдокремити. Такожь конче треба завчасу постарати ся о послугу для хорыхъ, що мають помѣстити ся въ тôмъ льокали.

Однакъ всяка робота властей автономічныхъ и правительственна не выстане, коли населенє само не буде помагати. Хотяй уже въ т. 31 инструкціѣ о холерѣ зъ р. 1886 поручено дуже: творити въ кождôй громадѣ комісіи санітарнй, однакъ нѣгде правды дѣти: въ дуже богато громадахъ нашого краю нема охочихъ людей до такои роботы тай впрочôмъ не розумѣють у насъ, яка се важна робота. Отже всюды тамъ, де нема достаточнои поруки, що утворенй громадскй комісіи санітарнй принесуть якійсь добрый хосенъ, не треба закладати такихъ комісій, а натомѣсть выбрати вôдповѣднй особы на мужѣвъ довѣря и имъ поручити роботу такои комісіѣ здоровля въ громадѣ.

Комісія здоровля, о котрôй мова на вступѣ, мала бы такожь завданє выбрати такихъ охочихъ до працѣ въ тôмъ напрямѣ людей. Ц. к. Намѣстництво не сумнѣває ся, що помѣжь духовными, учителями, приватными офиціялістами, а може и помѣжь родинами властителѣвъ добръ земскихъ, такъ панами якъ и панями, найдуть ся зовсѣмъ вôдповѣднй особы, котрй бы хотѣли взяти ся до тои роботы. Въ той спосôбъ можна бы зорґанізовати въ цѣлôмъ краю рôдъ „обороны санітарнои“, котра бы дбала о докладнє и скоре выконанє зарядженой властями асанаціѣ, удѣляла въ тôмъ напрямѣ начальникови громады радъ и указокъ, а коли бы вôнъ занедбувавъ свои обовязки, то щобы повѣдомила о тôмъ власть для зарады лиху. Якъ бы не было лѣкаря, то така „оборона здоровля“ наглядала бы бодай першихъ пять днѣвъ прихожихъ до громады, чи они здоровй, а вкôнци, що найважнѣйше, о першôмъ случаю недуги зъ обявами холеры телеграфомъ або кôннымъ пôсланцемъ повѣдомила бы сейчасъ ц. к. Староство. Якъ бы не было въ мѣсци лѣкаря, то повинна зарядити перенесенє хорого до окремои хаты, дати єму послугу и докладно передесінфекціонувати бѣле та предметы въ хатѣ хорого, зглядно въ мѣсци его недуги.

Рѣчь дуже имовѣрна, що енерґічными и вôдповѣдными зарядженями такои особы довѣря можна буде здержати дальше ширенє холеры въ громадѣ, а через те и въ краю.

Ц. к. Намѣстництво має то пересвѣдченє, що вы, пане старосто, розумѣєте вагу повысше описанои орґанізаціѣ и сейчасъ зъ найбôльшою енерґією возьмете ся до сеи орґанізаціѣ; а зъ своеи стороны будете старати ся, щобы выбрано мужѣвъ довѣря такихъ, котрй обовязку того радо приймуть ся и зможуть его выконати, — и що вы попрете стараня такъ комісій здоровля, якъ и мужѣвъ довѣря, въ цѣли скорои асанаціѣ громадъ и обшарôвъ дворскихъ, та взагалѣ зарядите, що буде потрѣбно для осягненя задуманои цѣли.

Холера

єѣ історія, причины и способы, якъ вôдъ неи стерегти ся.

(Конець.)

Першимъ способомъ забезпечити ся вôдъ холеры єсть о скôлько можна строга десінфекція. Не треба чекати, ажь прийде пошесть, лишь треба вже напередъ все такъ прилагодити, щобы коли она появить ся, не знаходила ґрунту для себе. Передовсѣмъ треба всюды, особливо же въ домахъ призначеныхъ на мешканє усунути всяку нехарнôсть, все нехлюйство, зробити якъ найбôльшій порядокъ и удержувати всяку можливу чистоту. Позаякъ звычайне вапно єсть незлымъ средствомъ десінфекційнымъ, котре єсть завсѣгды пôдъ рукою, для-того добре єсть заздалегôдъ вже поочищувати стѣны въ комнатахъ и завчасу ихъ выбѣлити. Зъ передъ хатъ и подвôрь треба позачищувати все болото, порохъ и смѣте, повывозити гнôй — словомъ зробити всякій можливый порядокъ и заосмотрити ся завчасу въ таке пожиточне средство десінфекційне якъ карболь. Помешканя треба часто и добре провѣтрювати, бо въ нихъ збирає ся часто у воздусѣ богато шкôдливыхъ творôвъ, котрй при добрôмъ перевѣтреню выносять ся зъ хаты. Чистота и здоровый свѣжій воздухъ причиняють ся дуже богато до здоровля чоловѣка въ кождой порѣ, а пôдчасъ пошести роблять его вытревалѣйшимъ и менше для неи приступнымъ. Якъ про чистоту помешканя, такъ повиненъ и кождый чоловѣкъ дбати про чистоту свого власного тѣла, своеи одежѣ и тои стравы, котру ѣсть, нехай она буде и проста, тяжка, але най буде чисте приготовлена и добре уварена, най буде подана въ чистôй мисцѣ.

До десінфекціѣ належить такожь и очищенє землѣ. Мы вже видѣли повысше, середъ якихъ обставинъ розвиває ся и ширить ся холера. Славный нѣмецкій ученый, Петенкоферъ, професоръ ґіґієны (науки о здоровлю) и епідемольоґъ (слѣдитель пошестей) въ Монаховѣ въ Баваріи, єсть того переконаня, що нѣчо такъ не помагає противъ холеры, якъ очищенє землѣ. Єсть въ тôмъ щось, що не кожда земля, не каждый ґрунтъ догôдный для холеричнои пошести; не знаємо докладно тыхъ причинъ, але то знаємо певно, що болотнистй мѣсця дуже догôдни для неи. Тому то такй мѣста або села, де болота и калужѣ цѣлый рôкъ не высыхають, а котрыхъ у насъ на жаль дуже богато, треба якъ найбôльше очищати и осушувати; треба покопати ровы, поспускати воду зъ калужь, улицѣ и публичнй площѣ очистити зъ болота. Торговицѣ особливо тй, на котрыхъ стають люде зъ худобою, якъ найбôльше очищувати. Дальше треба на то дивити ся, щобы не выливати помый и всякои нечистоты на улицю або передъ хату; на то повинни бути окремй мѣсця, зъ котрыхъ нечистота не розходилась бы всюды, а котрй можна бы легко десінфекціонувати. Передъ пошестію треба всѣ мѣсця вôдходовй повычищувати а вôдтакъ правильно десінфекціонувати.

Найважнѣйша рѣчь въ громадѣ то чиста и здорова вода до питя, вода зъ жерела, до котрои не затѣкає нѣяка нечистота. Передъ пошестію треба всѣ керницѣ повычищувати, а тй въ котрыхъ єсть нечиста вода, до котрыхъ н. пр. пôдходить вода зъ каналôвъ, зъ якого багна або калужѣ, зъ кладовища и т. д. замкнути. Дуже поганый єсть у насъ звычай брати воду до питя изъ ставôвъ та рѣкъ, або мыти въ нихъ горшки та мыски и взагалѣ всяку посудину, що служить до приготовляня стравъ. Той поганый звычай треба бы закинути, а де нема доброи воды до питя, тамъ повинна бы громада постарати ся о выкопанє керницѣ зъ доброю водою, хочь бы то было спôлучене изъ бôльшими коштами. Де на ґрунтѣ нема доброи воды, тамъ лѣпше хочь зъ великимъ трудомъ брати воду зъ далека и не

Заострене спору о софійскій документы.

Зъ Бѣлграду зъ кругôвъ стоячихъ въ тѣсныхъ зносинахъ зъ тамошнымъ россійскимъ посольствомъ, доносять до Voss. Ztg., що россійске міністерство справъ заграничныхъ розôслало послѣдноп суботы телеграфічный окружникъ до всѣхъ своихъ амбасадорôвъ и послôвъ, въ котрôмъ доказує, що всѣ оголошенѣ въ Софіи документы суть звычайнымъ сфальшованемъ и приказує имъ, щобы они заразъ повѣдомили о тôмъ дотичнѣ правительства. Въ Софіи знову доказують противно и кажуть, що кождои хвилѣ готовѣ доказати, що всѣ тѣ документы суть цѣлкомъ правдивѣ.

Розъярене противъ верховодячихъ нинѣ въ Болгаріи людей дойшло въ Россіи мабуть вже до найвысшои границь, а доказомъ того може послужити хочь бы вôдзывъ „Гражданина", котрый каже, що вже прийшла пора для Россіѣ обчислити ся зъ Болгаріею. Узурпаторы въ Софіи розпоряджають ся кровію и майномъ болгарского народу, за котрый Россія жертвувала такъ богато крови и часу. Але не зъ Кобургомъ або Стамбуловомъ, котрый не уйде шибеницѣ, треба обчисляти ся за то, що дѣє ся въ Болгаріи. И за сфальшованѣ акты буде мусѣла Россія жадати сатисфакціѣ. Кн. Фердинандъ и Стамболовъ, люде занадто незначнѣ, щобы могли оскорбити Россію. Одвѣчальность за ту оскорбу спадає на другихъ, котрѣ скорше чи пôзнѣйше будуть мусѣли вôдповѣсти за ню передъ Россіею.

Тымчасомъ софійска „Свобода" оголошує дальше тайнѣ документы, а мѣжъ ними оденъ вôдносячій ся до закупна карабінôвъ зъ Россіѣ. Тогды хотѣвъ Муткуровъ закупити россійскѣ карабіны черезъ россійского поручника Колобкова и купця Новикова; правительство россійске на то нѣбы приставало, бо хотѣло мати певныхъ людей въ Болгаріи. Карабіны однакожь не прийшли и пропала за нихъ зложена кавція въ сумѣ 100 000 франкôвъ въ користь болгарского правительства.

Розрухи въ Россіи.

Видко, що у всѣхъ розрухахъ, якѣ доси були въ навѣщеныхъ холерою сторонахъ въ Россіи, верховодить одна рука, бо всюды мали они однаковый характеръ, настали зъ однаковои причины, въ наслѣдокъ всюды однаково розпусканыхъ ложныхъ вѣстей маючихъ на цѣли пôдбурене темныхъ масъ народу. Про тѣ розрухи лишь поволи надходять вѣсти, видко, що правительству россійскому залежало на тôмъ, щобы вѣсть про нихъ не такъ скоро розôйшла ся.

Майже рôвночасно, коли були розрухи въ Астраханѣ, выбухли були такожь розрухи и въ Ташкентѣ. Тамъ розпустивъ бувъ хтось мѣжъ Сартинцями чутку, що людей помершихъ на холеру лишь длятого такъ скоро хоронять, щобы понижати магометаньску вѣру. Дня 6 липня впало було 400 Сартинцѣвъ до канцеляріѣ начальника мѣста, полковника Путинцева, и зажадали вôдъ него, щобы имъ давъ на письмѣ, що выдасть имъ ихъ тымчасового начальника Магомеда Карімбердієва. Коли полковникъ не хотѣвъ того зробити, тогды кинули его Сартинцѣ на землю и страшно побили, а вôдтакъ взяли ся все розбивати, рознесли майже цѣлый будынокъ и понищили такожь всѣ урядовѣ акты. На то надбѣгло кôлькохъ людей войсковыхъ и тымъ удало ся напастникôвъ трохи вôдперти. Незадовго по тôмъ явивъ ся на мѣсци розрухôвъ и войсковый ґубернаторъ, ген. Гродековъ зъ 50 людьми и ставъ розганяти бунтовникôвъ та приказавъ позамыкати всѣ буды. Тымчасомъ Сартинцѣ зôбрали ся були по за войскомъ и стали на него кидати каменемъ. Тогды казавъ ґубернаторъ стрѣляти, а въ наслѣдокъ того згинуло кôлькохъ людей. Опôсля покликано зъ табору козакôвъ и тѣ зробили остаточно порядокъ въ мѣстѣ. Кажуть, що вѣсть про зневажане магометаньскои вѣры розпустили деякѣ Сартинцѣ умысно, щобы позбути ся свого начальника Керембердієва; дôмъ того начальника такожь развалено. Начальникъ области бар. Варевскій, заименувавъ для мѣста нового начальника а такожь и нового начальника для Сартинцѣвъ; крôмъ того скинувъ заразъ всю старшину сартиньску та усунувъ сартиньскихъ поліціянтôвъ, а на ихъ мѣсце заименувавъ Россіянъ.

Про розрухи въ Хвалиньску саратовскои ґуберніѣ доносять теперь такѣ подробности: адміністрація мѣсцева заказала була въ наслѣдокъ появленя ся холеры купати ся въ рѣцѣ, а рôвночасно приступивъ дръ Молчановъ зъ уповажненя властей до очищеня керниць. Оба сѣ факты розъярили дуже темный народъ. Люде зачали заразъ збирати ся масами на улицяхъ, обступили исправника и пристава поліційного та стали ся домагати вôдъ нихъ, щобы они выдали имъ дра Молчанова, бо тôй затрою воду въ керницяхъ. Въ тôй же хвили зъ другои стороны мѣста роздавъ ся оклик: „Гурра!" — Дръ Молчановъ хотѣвъ утѣкати, але попавъ якъ разъ на товпу, котра домагала ся его выданя. Тутъ его заразъ схоплено и не убито вôдъ разу, але розôрвано на кусни, серѣдъ страшныхъ мукъ.

По убитю лѣкаря кинулась товпа на дôмъ бурмістра и хотѣла й его убити, але вôнъ заздалегôдь сховавъ ся; знищено лишь его дôмъ и все зрабовано. Така сама судьба стрѣтила и помешканє члена магістрату, Шишкіна. Дѣялось то дня 15 липня вôдъ 5 год. зъ полудня до самого рана другого дня. Всѣ представителѣ властей поутѣкали були зъ мѣста. Слѣдуючій день проминувъ спокôйно. Але що въ мѣстѣ не було анѣ нѣякихъ властей анѣ войска, то розрухи повторили ся въ днях 17 и 18 липня ще страшнѣйше. По урядникахъ державныхъ и мѣскихъ, прийшла черга на заможнѣйшихъ людей въ мѣстѣ. Нападано на ихъ домы, рабовано, ломано и розбивано меблѣ, насилувано жѣнки. Хто лишь мавъ на собѣ сурдутъ, не бувъ певный житя въ мѣстѣ и утѣкавъ. Наконець вечеромъ дня 20 липня, коли заносило ся на новѣ рабунки, давъ ся почути зъ далека голосъ бубнôвъ; то надходило войско. Ажь тогды розлючена товпа розбѣгла ся на всѣ стороны.

Переглядъ политичный.

Законъ ухваленый Соймомъ въ справѣ призволеня побирати оплату вôдъ представлень театральныхъ не одержавъ цѣсарскои санкціѣ.

Мін. дръ Пражакъ приславъ вже ґр. Таффому свою просьбу о димісію. Кажуть, що на разѣ не буде именованый наслѣдникъ ческого міністра.

Зъ Новгороду доносять, що холера стає тамъ чимъ разъ сильнѣйша и теперь ставлять тамъ зъ великимъ поспѣхомъ другѣ бараки холерничнѣ.

Маневры нѣмецкѣ якѣ мали вôдбути ся въ Альзаціи и Льотаринґіи, а такожь и въ княжествѣ Баденьскôмъ, вôдкликано зъ причины грозячои небезпечности холеры вôдъ стороны Франціѣ.

Новинки.

Львôвъ дня 4 Серпня.

— **Львôвскѣ рускѣ ремѣсники**, члены товариства „Зоря" устроють въ недѣлю дня 14 с. м. въ Стрыю городову забаву, сполучену въ аматорскимъ представленємъ. Представленя театральнѣ, якѣ уряджувало

треба жалувати того труду, якъ брати зъ близька нечисту воду и шкодити собѣ самому.

Наконець треба ще пôдчасъ пошести и на то зважати, що ѣсть ся и пє ся. Найлѣпше живити ся свѣжо вареною стравою а не ѣсти нѣчого сырого; сыра страва єсть нестравна або бодай тяжка до стравленя. Впрочôмъ на сырôй стравѣ можуть дуже легко бути заразки пошести, колижь она зварить ся, то и тѣ зарази станутъ нешкôдливѣ. Найнебезпечнѣйше ѣсти такѣ рѣчи, котрѣ вже самѣ про себе ослабляють навѣть у здорового чоловѣка его орґанізмъ, особливожь тѣ, що впливають на жолудокъ и кишки та выкликують розвôльненє або здутє. До такихъ належать н. пр. всѣлякѣ овочѣ особливо сливки и яблока, дальше всѣляка городовина якъ морква, сирѣ, огôрки, петина и всяка инша зеленина. Противно кажуть, що добре ѣсти чѣснокъ и цибулю; о скôлько добре, годѣ сказати, але то може бути, що острый сокъ тыхъ ростинъ въ дечôмъ може й помагає. Спеціяльно чѣснокъ має въ нашôмъ народѣ навѣть славу яко та ростина, котра стереже вôдъ холеры, и кажуть, що вôнъ тогды найлѣпше дѣлає, коли его не обирати зъ лупины а ѣсти таки зъ нею. Звôдси то й пôшла приповѣдка про чѣснокъ; вôнъ нѣбы то каже до чоловѣка: „Не обирай мене до живого, а збавлю тебе вôдъ всего злого". Такъ само треба выстерѣгати ся всѣлякихъ товстыхъ стравъ, особливо вудженинъ, ковбасъ и кишокъ, въ котрыхъ и такъ, коли нечисто зроблени або коли постарѣють ся, вытворює ся рôдъ отруѣ.

Такъ само треба пôдчасъ пошести выстерѣгати ся всякои піятики. Піяньство вже и такъ шкодить здоровлю, а пôдчасъ пошести може оно тымъ лекше и скорше спровадити недугу. Выпити що дня чарку доброи горѣвки або вина не зашкодить, противно навѣть добре, але не треба думати, щобы горѣвка хочь бы чимъ заправлена якъ н. пр. полиномъ або Ивановымъ зѣлемъ була лѣкомъ противъ холеры и длятого заразъ тôлько єѣ пити, щобы ажь упити ся. Ще гôрше якъ горѣвку, пити лихе пиво.

Коли же мимо всякои осторожности пошесть все таки проявить ся, то треба передовсѣмъ дбати про то, щобы она не розширялась въ громадѣ. На такій выпадокъ дають власти вôдповѣднѣ розпорядження и треба ихъ точно сповняти; треба заразъ дати дотычнымъ властямъ знати, що той а той занедужавъ на холеру, а тѣ власти вже прикажуть що дальше робити. Але самѣ власти не вдѣють ще нѣчого, коли поодинокѣ люде и цѣлѣ громады не будуть имъ помагати. Передовсѣмъ повиненъ каждый знати, якъ помагати собѣ и другимъ на случай холеры и якъ обходити ся зъ недужими.

Ознакою холеры, якъ то вже повысше було сказано, єсть розвôльненє. Въ такôмъ случаю не треба довго зволѣкати, лишь заразъ положити ся, казати собѣ запарити мятки, выпити того запару и вкрыти ся добре, щобы тѣло огрѣло ся. Коли въ мѣсци єсть лѣкарь, то найлѣпше удати ся заразъ о помôчь лѣкарску. Занедужає хто дома на холеру, то найлѣпше заразъ вôдокремити его о скôлько то лишь можна, щобы здоровѣ люде зъ нимъ не сходили ся; въ тôй комнатѣ, де лежить недужій, не треба такожь ѣсти. Коли єсть близько шпиталь або холерничнѣ бараки, що стоять пôдъ доглядомъ лѣкарѣвъ то найлѣпше недужого туды вôдослати; вôнъ знаючи свою слабость повиненъ навѣть самъ того жадати, бо тамъ буде мати лѣпшу и певнѣйшу помôчь, а коли вже призначено ему умерати, то бодай буде умерати зъ тымъ спокоємъ, що не стане ся причиною зараженя найблизшихъ своихъ своякôвъ. Хату, де лежавъ недужій, постѣль его и одѣжь та взагалѣ все, чого вôнъ дотыкавъ ся, треба заразъ добре десінфекціонувати въ спосôбъ, якъ то повысше було розказано.

Колижь недужій мусить дома лежати и нема скорои помочи лѣкарскои, то нехай его оденъ або двоє людей доглядають, а прочѣ нехай усунуть ся зъ хаты и зъ недужимъ не стыкають ся. Недужому треба вôдъ часу до часу дати напити ся або горячои мятки або чаю, а коли хто має то и доброго вина, и розтирати теплою оливою; противъ блювоты

се товариство у Львовѣ, все удавались дуже добре. Тому можна сподѣвати ся, що и стрыйскі̂ и околичні̂ Русины возьмуть участь въ згаданôй огородовôй забавѣ. При тôй нагодѣ львôвска „Зоря“ хоче заложити въ Стрыю свою філію.

— **До института пôдъ покровомъ св. о. Николая у Львовѣ** принято дня 2 серпня на рôкъ 1892/3 слѣдуючихъ елевôвъ: въ приготовляючои клясы: 1) Витовта Левицкого, сироту по господари; въ 1 клясы ґімназіяльнои. 2) Іосифа Гницкого, сына учителя въ Устя епіскопского, 3) Юстина Левицкого, сироту по господари, 4) Миколу Левицкого, сына господаря, 5) Володимира Алиськевича, сына учителя въ Загôрочка, 6) Любомира Охримовича, сына священика въ Сенечола, 7) Стефана Ковалева, сына учителя въ Борыслава, 8) Болеслава Моровика, сына учителя въ Яворова, 9) Тадея Ковальского, сына лѣсничого въ Скоморохъ, 10) Стефана Перегинця, сына канцеліста судового въ Калуша; въ II. клясы ґімназіяльнои: 11) Романа Ковалева, сына учителя въ Борыслава, 12) Тадея Сухого, сына священика въ Волѣ олешицкои, 13) Михайла Коцюбу, сына священика въ Кулаковець, 14) Ивана Моровика, сына учителя въ Яворова; въ III. клясы ґімназіяльнои: 15) Зенона Витошиньского, сироту по священику, 16) Володимира Галицкого, сына учителя въ Кутъ; въ IV. клясы ґімназіяльнои: 17) Ярослава Алексевича, сына священика въ Зарудя, 18) Богдана Охримовича, сына священика въ Сенечола, 19) Іосифа Кокуревича, сына священика въ Бѣгаль; въ V. клясы ґімназіяльнои: 20) Юліяна Кмиту, сына канцеліста судового въ Лѣска, 22) Ивана Бирку, сына господаря коло Сокаля, 23) Антона Казновского, сына мѣщанина въ Бучача; въ VI. клясы ґімназіяльнои: 24) Ивана Макуха, сына господаря въ Дорожева; въ VII. клясы ґімназіяльнои: 25) Витовта Гогошевского, сына офіціяліста въ Говилова; въ VIII. клясы ґімназіяльнои: 26) Мирона Кордубу, сына священика въ Сушна.

— **Выбухъ кулѣ арматнои.** Въ околици Нового Торгу вôдбували ся въ сихъ дняхъ вправы артилеріѣ. Въ околици тôй на промѣръ однои милѣ заряджено все, щобь не лучилась яка нещаслива пригода. Навѣть священики въ амбонъ остерѣгали народъ. Лучає ся часомъ, що кулѣ арматні̂, якъ зарыють ся въ землю, то не пукають вôдъ разу. Отже таку кулю найшовъ оденъ селянинъ и сховавъ собѣ дома. Десь дѣти вôднайшли єѣ, занесли на ринокъ Нового Торгу и бавили ся нею. Пôдчасъ того — кажуть — дôткнула ся куля жаркого угля, а радше мабуть дѣти кинули єѣ сильно на землю и она наразъ выбухла, вôдорвала однôй особѣ ноги, другôй выпалила очи, а кôлькоро людей зранила.

— **Утопивъ ся въ Сянѣ** недалеко Дубецка 19-лѣтній практикантъ лѣсовый, Фердинандъ Булянда. Тѣло єго вôдшукано ажь по двохъ дняхъ въ селѣ Бахова.

— **Мнимый Іосифъ Стефаньскій**, що тому кôлька дѣвъ застрѣливъ ся у Львовѣ, пôсля донесеня ц. к. дирекціѣ поліціѣ, єсть вовсѣмъ незнаный въ Краковѣ. Видко отже, що самоубійникъ нарокомъ подавъ у картцѣ, написанôй передъ смертю, и фальшиве своє прôзвище и мѣсце уродинъ.

— **Дивна туга.** Передъ кôлькома лѣтами живъ у Львовѣ пристойный, все гарно убраный паничь, котрый за протекціѣю дамъ дôставъ посаду на однôй стаціи зелѣзничôй. Але ту зачала єго переслѣдувати незавидна доля. Продаючи карты їзды „черезъ похибку“ и певно въ посиѣху дававъ вôнъ ихъ не по чергѣ, а вôдъ середины. Черезъ тую „похибку“ въ касѣ стаціѣ нестало кôлькасотъ зр., за то дивнымъ дивомъ ті̂ самі̂ грошѣ найшли ся въ кишени многонадѣйного молодця. А звѣстно, грôшь округлый, отже котить ся. Такъ и выкотивъ ся вôнъ такожь въ кишенѣ пана касієра. Маркотно єму зробило ся и тому для поправы свого гумору и для осягненя великихъ своихъ замѣрôвъ взявъ вôнъ собѣ зъ касы ще на причинокъ кôлькасотъ зр., и поспѣшнымъ поѣздомъ поѣхавъ до — Монако, шукати щастя въ рулєтѣ. Однакъ вôнъ того щастя не найшовъ, програвъ, що мавъ и — не застрѣливъ ся, якъ то звычайно роблять боягузы, але вступивъ до войска въ Конґо. Тамъ на пѣскахъ Африки вело ся єму невле; грошей мавъ подостаткомъ. Та щожь? Гарна краина малпъ, вужѣвъ, слонѣвъ и кучерявыхъ муринôвъ и муринокъ не подобала ся многонадѣйному молодцеви; вôнъ затуживъ за своимъ краємъ и за — криміналомъ. Передъ властями въ Конґо признавъ ся вôнъ до злодѣйства, а ті̂ вôдставили єго вôдъ стаціѣ до стаціѣ, що разъ дальше, ажь вкôнци муры львôвского кріміналу мають то щастє, що переховують у себе гостя зъ Конґо.

— **Дитина рознесена конемъ.** Въ Коморовѣ пôдъ Прушковомъ, на российской сторонѣ, стала ся така страшна пригода. Въ селѣ тôмъ перебуває на лѣто родина урядника банку торговельного п. Петровского. Дня 27 липня приѣхали въ гостину до панѣ Петровскои два ученики на вынайменыхъ козацкихъ коняхъ. Семилѣтный сынокъ Петровскои, побачивши конѣ, ставъ дуже напирати ся, щобы єго посадити на коня. Зволено дитинѣ волю и посаджено хлопця на коня та заложено ноги за ременѣ вôдъ сѣдла. Коня повѣвъ хтось и хлопець объѣхавъ доокола, а вернувши передъ хату, мляснувъ губами. Кôнь якъ бы на команду рушивъ ґальопомъ зъ мѣсця, хлопець спавъ зъ него и повисъ ногою за ременемъ зъ коня. Заразъ при першôмъ закрутѣ, нещаслива дитина погибла, вдарила ся головою объ стояче при дорозѣ дерево такъ сильно, що голова розпукла ся. Кôнь мабуть настрашеный ще бôльше тымъ, що тѣло дитины било ся объ него, гнавъ зъ цѣлои силы и рознѣсъ зовсѣмъ дитину, такъ, що зъ неи позôстала лишь безвидна маса; розôрвавъ дитину на двоє и вытрясъ зъ неѣ внутренности, вырвавъ одну нôжку, а наконець и скинувъ зъ себе и цѣлого трупа. Коня облитого кровю дитины прихоплено въ сусѣднôмъ селѣ. Тымчасомъ дано батькови знати, що стало ся и вôнъ найнявши пôдводу, гнавъ чимъ скорше до родины найкоротшою дорогою. Коли вже доѣзджавъ до села, задержала єго стôйка селянъ на дорозѣ. Можна собѣ представити розпуку батька, коли вôнъ довѣдавъ ся, що та стôйка уставлена коло трупа єго дитины на мѣсци катастрофы.

— **Незвычайный будынокъ** въ формѣ яиця можна видѣти на Колюмбовôй выставѣ въ Ґенуи. Поставили єго на памятку пригоды, яку мавъ Колюмбъ зъ тыми, що єму завидували славы. Коли ті̂ люде казали Колюмбови, що то не велика була штука, вôдкрыти Америку, сказавъ имъ Колюмбъ на те: „Вы кажете, що то не штука. Нехай и такъ! Та ось вамъ тутъ яйце; я поставлю єго сторцомъ, а вы не потрафите.“ Всѣ пробовали и нѣхто не мôгъ удати тои штуки. Тогды взявъ Колюмбъ яйце, ударивъ кôнцемъ въ стôлъ, и тогды поставивъ єго. Ба — кажуть єму, то нѣяка штука; и мы бы такъ зробили. Певно, каже имъ Колюмбъ, що то не штука; и вы бы такъ зробили; цѣла рôжниця лишь въ тôмъ, що вы лишь говорите, що й вы бы зробили, а я вже й зробивъ. Отже на памятку тои пригоды, поставили въ Ґенуи будынокъ въ видѣ яиця, высокого на 25 метрôвъ. Въ серединѣ того яиця єсть реставрація, на три поверхи высока. А зъ надвору се „яйце“ помальоване на бѣло.

— **Добра жѣнка.** Въ Пенсильваніи въ Америцѣ працювавъ при будовѣ однои зелѣзницѣ вôдъ року молодый Италіянець Льонґаріні. Вôнъ бувъ найпильнѣйшій зô всѣхъ товаришѣвъ, провадивъ ся честно и всѣ єго поважали та любили. Недавно при розбиваню якоись скалы динамітомъ Льонґаріні, удареный вôдломкомъ каменя, померъ. По смерти єго всѣ дуже здивувались, що то не бувъ мужчина, а жѣнка. Она приѣхала въ тамті̂ стороны зô своимъ мужемъ на роботу и довгій часъ не могли обоє найти нѣякого занятя. Вкôнци мужъ занедужавъ тяжко, ставъ неспосôбнымъ до роботы; що заощадили давнѣйше, то розôйшло ся на лѣки и бѣднымъ людямъ грозила крайна нужда. Тогды добра жѣнка, щобы ратувати чоловѣка, перебрала ся въ мужеску одежу и сама пôшла шукати роботы. Єѣ приняли до будовы зелѣзницѣ и она рôкъ цѣлый зарабляла на себе та на хорого мужа, поки нещаслива пригода не позбавила єѣ житя.

— **Убійство у Вѣдни.** Якійсь Францъ Петеръ запоивъ оногды у Вѣдни цигана Шіпоса, бѣдного коваля, що прибувъ зъ околиць Прешбурґа до Вѣдня зъ засобомъ желѣза, вартости 40 зр., выпровадивъ єго за Вѣдень и непритомного кинувъ у Дунай при помочи свого шурина Бірмаєра. Убійникôвъ увязнено и они признали ся до вины.

ТЕЛЕГРАМЫ.

Вѣдень 4 серпня. Міністерство вôйны увôльнило зъ причины холеры въ Россіи всѣхъ австрійскихъ пôдданыхъ, проживаючихъ въ Россіи, вôдъ ставленя ся сего року до вправъ войсковыхъ а такожь и до зборôвъ контрольныхъ.

Прага 4 липня. Ґр. Германъ Гернінъ померъ; въ наслѣдокъ того не вôдбуде ся прогулька ческихъ соколôвъ до Монахова.

Петербургъ 4 серпня. Холера появила ся въ курскôй ґуберніи. Въ Тобольску занедужало дня 1 с. м. 59 людей, а зъ тыхъ померло 39; въ перзеньскôй ґуберніи було 14 выпадкôвъ смерти на холеру, въ Рязани 16, въ мензелиньскôмъ окрузѣ 3.

Ґданьскъ 4 серпня. Всѣмъ кораблямъ приходячимъ зъ российскихъ портôвъ моря Балтійского и Чорного, якъ такожь зъ перского заливу заказано заходити до устя Вислы и Найфарвассеръ.

Бомбай 4 серпня. Вѣсть бюра Райтера, що три вôддѣлы российского войска заняли памірску выжину, потверджує ся вповнѣ.

Сімля 4 серпня. Бюро Райтера доносить, що сими днями має 20 анґлійскихъ офіцирôвъ выѣхати до Ґільґітъ; ся експедиція стоить мабуть въ звязи зъ появленємъ ся российского войска на выжинѣ Паміру.

Кольонія 4 серпня. Köln. Ztg. одержала зъ Берлина таку вѣсть: Вѣсть, яку подали деякі̂ часописи, що вже въ понедѣлокъ розпôчнуть ся межи Нѣмеччиною а Россією переговоры въ справѣ навязаня вôдносинъ торговельныхъ мѣжь обома державами, єсть безосновна. Въ понедѣлокъ зберуть ся лишь репрезентанты нѣмецкои державы и пруского правительства, щобы порозумѣти ся що до становища, яке мають заняти супротивъ порушенои Россією справы.

давати проликати кусники леду. Докотрі̂ лѣкарѣ радять натирати недужого студеною водою, а то ось зъ якихъ причинъ.

Єсть доказаною рѣчею, що у недужого на холеру кровь не роздѣляє ся сорозмѣрно по цѣлôмъ тѣлѣ, лишь збирає ся найбôльше около кишокъ; кровоносні̂ проводы тратять свою первѣстну упругôсть, ослабають, а кровь изъ цѣлого тѣла збѣгає ся до нихъ и цѣла маса крови збирає ся въ тыхъ проводахъ, що въ животѣ; навѣть зъ мушкулôвъ и зъ пôдъ шкôры набѣгає кровь до кишокъ. Отже замѣсть щобы ті̂ кровоносні̂ проводы тягнули кровь изъ кишокъ, то они выпускають изъ себе сукровицю до нихъ, котра вôдтакъ выходить зъ кишокъ яко вода. Кровь тратить черезъ то воду и стає чимъ разъ густѣйша и не може розходити ся по тѣлѣ. Колибъ отже можна такъ якось зробити, щобы ті̂ кровоносні̂ проводы въ животѣ не тратили своеи упругости, не ослабали, не збирали въ собѣ крови, то й вода зъ нихъ не выдѣлювалась бы до кишокъ та не вôдходила бы такъ великою масою однымъ и другимъ бокомъ. Черезъ натиране тѣла зъ верха студеною водою спонукуєсь нервы до сильнѣйшого дѣланя и збôльшає ся дѣлане шкôры, выкликуєсь отже якъ разъ то, що єсть противне объявамъ недуги. Скоро отже зачинає проявляти ся бѣгунка, то треба тогды натирати тѣло полотномъ, вмоченымъ въ студену воду, але натирати мôцно и доты, доки ажь шкôра не почервонѣє. Заразъ по тôмъ повинно ся недужого посадити до студенои воды, въ котрôй має посидѣти 10 до 30 мінутъ; по тôмъ треба недужому зробити ще студеный окладъ, обвязати єго добре сухою опаскою и положити въ постѣль та добре окрыти, абы огрѣвъ ся. Колибъ потôмъ бѣгунка ще не уступила, то треба то натиране повторити.

Сего способу лѣченя бѣгунки въ першихъ початкахъ мавъ вже уживати Прісніцъ и єго выпробовали такожь въ Грефенберзѣ. Чи вôнъ якъ разъ добрый и вôдповѣдный, того не важились бы мы сказати, але то рѣчь певна, що само натиране тѣла має своє значѣнє и єго можна бы и треба уживати.

Противъ холеры подають множество всѣлякихъ лѣкôвъ; кождый знає щось иншого. Мѣжь иншимъ кажуть, що добре єсть дати до чарки воды 8 до 10 капель квасу сольного (Acidum muriaticum dilutum), котрый можна купити въ аптицѣ, и пити єго три або чотири разы на день. Квасъ той убиває въ жолудку лѣсочника холеричного и тымъ має бути помôчный. Однакожь то на певно можна сказати, що лѣку противъ холеры доси нема; вôдъ неи можна хиба лишь стерегти ся и въ тôмъ цѣла помôчь и рада.

Одвѣчальный редакторъ: Адамъ Крехо̂вецкій

Зъ друкарнѣ В Лозиньского, пôдъ зарядомъ В. И Вебера